

ЕНТОМОФАУНА ОБ'ЄКТІВ ПРОМИСЛОВОГО ПТАХІВНИЦТВА

Нагорна Л.В., к. вет. н.

Сумський національний аграрний університет

LVN_10@mail.ru

Постановка проблеми та короткий огляд літератури. Ентомози є одним з чинників біологічного походження, які спричиняють погіршення епізоотичної ситуації в птахогосподарствах України. З відомих нині комах, до категорії шкідливих для тварин та птиці слід віднести понад 1 %. На сучасних об'єктах тваринництва наразі їх нараховується декілька сотень видів; за уточненими даними понад 250 [1-3]. Проте, з наявного різноманіття паразитичних шкідливих комах, у тваринництві вагома роль беззаперечно належить мухам – порівняно дрібним комахам ряду *Diptera*, ареал поширення яких територією України є повсюдним. Близько 30 видів, представлених в агроєкосистемах України є небезпечними та потребують постійного комплексу заходів щодо регулювання їх чисельності [4-5]. На об'єктах птахівництва, проблема паразитування синантропних та зоофільних мух постає досить гостро у весняно-осінній період, коли інтенсивний розвиток комах відбувається не лише у виробничих приміщеннях, але й навколишньому середовищі [1, 3]. Оскільки для мух характерною є надзвичайна плодючість: кожна самка за період життя здатна відкласти близько 1000 яєць, це вимагає постійного контролю за чисельністю їх популяції [3, 5].

Матеріали і методи досліджень. Для встановлення наявності шкідливих комах та визначення їх видового складу, було проведено еколого-епізоотичне обстеження виробничих потужностей трьох птахогосподарств з виробництва товарного яйця в північно-східному регіоні України. Обстеженню було піддано також розташовані поблизу місця можливого виплоду мух. Взимку ентомологічне обстеження проводили лише в приміщеннях, де безпосередньо утримувалася птиця. При спостереженні також звертали увагу на пік масового льоту та виплоду комах.

Результати та їх обговорення. Внаслідок проведеного паразитологічного обстеження господарств з вирощування птиці яєчного напрямку продуктивності, в кожному з них було встановлено подібну ситуацію щодо ентомозів. Найчисельнішою була популяція мух виду *Musca domestica*. Пік чисельності її популяції припадав на травень-вересень. Серед виловлених особин мух, даний вид становив понад 90 %. Також було встановлено паразитування наступних видів мух: *Musca vitripennis*, *Muscina stabulans*, *Fannia canicularis*, *Calliphora vicina*. Найчисельнішими колонії мух були на стрічках для видалення посліду та поблизу відімкненого вентиляційного обладнання. В жодному з обстежених господарств не виявили жука-чорнотілку *Alphitobius diaperinus*, хоча слід вказати, що даний шкідник не є поодиноким в птахогосподарствах України, в тому числі й за інтенсивного ведення галузі.

Висновки. За проведеного вибіркового еколого-епізоотичного обстеження птахогосподарств північно-східного регіону України найчисельнішою (понад 90%), була популяція мух виду *Musca domestica*.

Список літератури

1. Казкенов К.К. Зараженность птицеводческих хозяйств и помещений эктопаразитами / К.К. Казкенов // Сел. хоз-во Сибири на рубеже веков: итоги и перспективы развития. – Новосибирск, 2001. – С. 123.
2. Шевкопляс В.Н. Термоаэрозоли смеси «Тацик» для уничтожения мух, комаров и клещей / В.Н. Шевкопляс // Ветеринария. – 2004. – №2. – С. 38-41.
3. Галушко Е.С. Порядок уборки и дезинфекции птицеводческих помещений / Е. С. Галушко // Сучасна ветеринарна медицина. – 2010. – №2. – С. 35-36.
4. Журавец А.К. О роли насекомых в распространении яиц гельминтов / А.К. Журавец, Д.А. Дубовиков // Ветеринария. –1998. – №3. – С. 35-36.
5. Машкей А.М. Зоофільні мухи лісостепової зони України та розробка екологічно безпечних методів боротьби з ними: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. вет. наук: спец. 16.00.11. «Паразитологія та гельмінтологія» /А.М. Машкей // – Харків, 2002. – 20 с.